

ЛОГІСТИЧНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ

Кризові явища в економіці країни значною мірою впливають на розвиток та функціонування банківських установ. Постійні ризики, викликані макроекономічними чинниками, актуалізувало необхідність залучення додаткових, інноваційних інструментів підтримки життєздатності та підвищення ефективності операційної діяльності.

Конкуренція між гравцями на ринку банківських послуг стає жорсткішою. На нашу думку, основні майбутні виклики залишаються у сфері активності, вміння виживати та змінюватись, швидко реагувати на зміни ринкової ситуації. Виживе та вийде переможцем тільки той, хто глибоко знає ринок, добре орієнтується в сучасних тенденціях, спостережливий та вміє приймати зважені рішення у стислі терміни. Тому важливою є достатня ліквідність без завищених ризиків концентрації, добра керованість банку як багаторівневої системи, висока продуктивність праці персоналу, технологічна досконалість та інноваційність організації операційної діяльності. В цьому аспекті вважаємо перспективним впровадження в практику діяльності сучасних банківських установ інноваційного наукового інструментарію банківської логістики.

Дослідженням питання логістизації банківської діяльності займалися як зарубіжні, так і вітчизняні науковці, зокрема, І. І. Борисенко, Н. А. Захарова, Н.М. Внукова, А. І. Семененко, С.О. Колодізева тощо. Незважаючи на суттєві наукові результати, пошук пріоритетних підходів до ефективного здійснення банківської логістики у сучасних умовах є надзвичайно актуальним.

Практично всі напрями банківської діяльності можна розглядати з позицій логістики. Якщо мета функціонування логістичної системи промислового підприємства, де основним елементом дослідження є матеріальний потік, виступає максимізація економічного прибутку, то основна мета банку – створення умов для оптимального руху фінансових (грошових) потоків з метою отримання економічної вигоди.

Банківська логістика призначена для вирішення широкого кола оптимізаційних завдань щодо формування ресурсів банківських установ, достатніх для кредитування поточних потреб суб'єктів господарювання та оптимальних з точки зору їх структури, вибору ефективних методів управління ними, формування відповідних резервів, підтримки власної ліквідності тощо. Деякими науковцями банківська логістика трактується як процес оптимізації руху грошових потоків клієнта з метою ефективного їх використання, виходячи з потреб клієнта шляхом побудови спеціальної внутрішньобанківської організаційно-функціональної інфраструктури[1].

Інші науковці тлумачать банківську логістику як концепцію управління ланцюгами постачань. З точки зору комерційного банку, логістичний ланцюг є певною послідовністю дій від моменту залучення до розміщення фінансових ресурсів. Функціонування ланцюга постачань у банку вимагає узгоджених дій персоналу, вмілого використання сучасних інформаційних технологій, взаємодії з клієнтом та іншими суб'єктами і об'єктами фінансового ринку. Тому погоджуємось з думкою Н.М. Внукової та С.О. Колодізевої, що банківська логістика – це управління ланцюгами постачань

фінансових ресурсів, де ланками виступають клієнти, банки, інші суб'єкти фінансового ринку та суб'єкти господарювання [2].

З огляду на це, логістизацію банківської діяльності слід розглядати як процес планомірного і послідовного здійснення комплексу економічних, технічних, організаційно-правових заходів довготривалого і поточного характеру по проектуванню, створенню, забезпеченню раціонального функціонування системи регулювання потокових процесів у банківській установі [3].

Банківській логістичній притаманні практично всі властивості логістичних систем матеріальної економіки, а саме, мінливість, складність, ієрархічність, адаптивність, цілісність, стійкість, структурованість, цілеспрямованість, оптимальність [3].

Логістизація діяльності банку може стосуватись як пасивних операцій, пов'язаних з мобілізацією фінансових ресурсів – залученням банком грошових коштів зі сторони, від інших організації та осіб, так і активних, що стосуються розміщення наявних у банку грошових коштів шляхом наданням кредитів організаціям та фізичним особам, інвестуванням у різні галузі економіки тощо.

Ознакою зрілості та завершеності побудови логістичної системи є перехід від епізодичного використання тих чи інших інструментів логістики для виконання окремих банківських задач до виконання основних банківських функції на підставі логістичного підходу [4].

Проведений аналіз операційної діяльності АТ «Ощадбанк» - однієї з найбільших фінансово-банківських установ в Україні, яка стабільно працює в умовах постійної конкуренції на ринку банківських послуг та прагне бути сучасним конкурентоспроможним банком, дозволив виявити інтенсивне використання у системі менеджменту елементів логістичних технологій. До логістичних аспектів діяльності АТ «Ощадбанк» на сьогоднішньому етапі розвитку можна віднести: логістичний підхід до управління активними та пасивними операціями банку; оптимізацію територіального розташування філій та безбалансових відділень банку; використання інформаційних систем; банківський сервіс тощо.

Використання інноваційних логістичних технологій у практиці АТ «Ощадбанк», зокрема при управлінні кредитними та депозитними операціями роздрібною і корпоративного бізнесу, дає позитивні результати, що свідчить про їх дієвість.

Логістична природа банківського сервісу найбільш виявляється у наступних його видах: інтернетизація банківських послуг, еквайрінг, грошові перекази, послуги щодо реструктуризації кредиторської заборгованості.

Завдяки активному розвитку інформаційних технологій на ринку банківських послуг України, клієнти банків поступово переходять на новий вид зручного та простого сервісу - дистанційне банківське обслуговування. До такого обслуговування належать: інтернет-банкінг; телефонний банкінг; наявність веб-сайту; наявність довідкового центру.

У 2018 року АТ «Ощадбанк» першим в Україні почав використовувати глобальну технологію SWIFT gpi для зручності клієнтів. Завдяки використанню цього інноваційного сервісу міжнародні розрахунки через Ощадбанк стали більш швидкими та прозорими, а додаток gpi Tracker дає можливість банку відстежувати міжнародні платежі в режимі онлайн. Майже половина gpi-платежів зараховується протягом 30 хвилин, майже 100% платежів – протягом 24 годин.

Крім того АТ «Ощадбанк» використовує наявні та впроваджує у свою діяльність інноваційні банківські логістичні технології. Так, у АТ «Ощадбанк» можна відзначити подальший розвиток напряму Cash Management, який дозволяє здійснювати об'єднання банківських продуктів з управлінням грошовими потоками.

АТ «Ощадбанк» вже давно запустив безпечний сервіс самообслуговування Ощад 24/7. За допомогою цього сервісу клієнт може без комісій сплачувати усі види платежів,

контролювати рух своїх коштів, купляти онлайн-квитки та здійснювати багато інших операцій.

Крім того Ощадбанк запустив мобільний платіжний додаток «Ощад РАУ» для здійснення безконтактних платежів смартфонами. Впровадження NFC-технології для здійснення платежів смартфонами в торговельно-сервісній мережі - черговий крок Ощадбанку в розвитку безконтактних розрахунків та логістизації операційної діяльності. Skorистатись додатком «Ощад РАУ» можуть користувачі карток Visa та MasterCard від АТ «Ощадбанк». Для цього достатньо завантажити додаток у PlayMarket, додати картку (кілька карток) Ощадбанку і розраховуватись у терміналах, що підтримують технологію безконтактних платежів.

Впроваджуються інноваційні технології contactless у громадському транспорті: в метро, трамваях, тролейбусах і автобусах. Ощад емітує картки містян, найпопулярнішою з яких є картка киянина, куди «зашиваються» соціальні програми та адміністративні послуги муніципалітетів

Логістизація операційної діяльності АТ «Ощадбанк» проявляється також через «активне життя» у соцмережах. Банк має офіційні сторінки у фейсбуці та інстаграмі. У соціальних мережах банк часто проводить так звані розіграші за репости, підтримуючи таким чином зв'язки з потенційними постачальниками грошових потоків, тобто клієнтами. Суть в тому, що користувач інстаграму повинен поширювати інформацію, яка розміщена на сторінці Ощадбанку, за що він отримує призи.

Ощадбанк продовжує розширювати канали комунікацій з клієнтами. Тепер користувачі Telegram можуть зв'язатися з банком за допомогою чат-бота. На черзі - запуск чат-бота в Messenger Facebook. В першу чергу віртуальний помічник пропонує скористатися сервісами самообслуговування для власників платіжних карт. Стандартний перелік сервісів: перевірка балансу карткового рахунку та рахунку мобільних заощаджень, замовлення виписки на електронну скриньку, перевірка стану заборгованості по картковому рахунку, блокування або активація картки, зняття ліміту, і т.п.

Логістизація діяльності АТ «Ощадбанк» повинна відбуватися також через впровадження сучасних інформаційних систем. За останній період у АТ «Ощадбанк» розпочаті проекти з удосконалення технічної бази для забезпечення операційної діяльності банку та створення єдиної системи консолідованого збереження даних.

Проте з метою подальшого удосконалення внутрішньобанківської логістики доцільно більш інтенсивно використовувати інформаційні системи, в основі яких лежить формалізація інформаційних потоків для підтримки і забезпечення рівномірного навантаження спеціалістів, а також контролю своєчасного виконання звернень користувачів із очікуваною якістю. Формалізація виконання завдань, реєстрація та їх контроль через єдину точку входу, узгодження термінів виконання звернень, можливість проведення аналізу та виявлення проблем в інформаційних системах дозволять поліпшити якість щоденної роботи співробітників банку та комунікації з бізнес-підрозділами .

Таким чином, в результаті дослідження організації діяльності АТ «Ощадбанк» за логістичним підходом, було встановлено, що банк застосовує його до багатьох аспектів своєї діяльності, що виявляється, перш за все, у інноваційних банківських логістичних технологіях, банківському сервісі, використанні інформаційних систем, розробці програм з оптимізації використання коштів банку. Слід зауважити, що хоча логістичний підхід охоплює ще не всі аспекти функціонування АТ «Ощадбанк», можна достатньо впевнено стверджувати, що у майбутньому саме використання логістики уможливить вихід банку з кризи та зайняття ним провідних позицій на ринку банківських послуг України.

Список використаних джерел:

1. Банковская логистика финансового менеджмента клиента [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://finmanagers.ru/>
2. Внукова Н.М. Удосконалення організації діяльності банків за логістичним підходом / Н.М.Внукова, С.О.Колодізева // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://fkd.org.ua/article/download/29130/26239>
3. Груша О.В. Підвищення ефективності банківської системи України за допомогою інструментарію логістики // <http://www.nbuv.ua/>
4. Захарова Н.А. Логистика в банковском предпринимательстве [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecsoctan.edu.ru/images/pubs/2003/11/20/0000132104/yaharowa.pdf>

УДК 336.76

Г.Т. МИХАЛЬЧИНЕЦЬ

аспірант,

Науковий керівник: д.е.н., проф. Черничко Т.В.,

Мукачівський державний університет,

м. Мукачево, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ІНСТРУМЕНТИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

Сучасний глобальний розвиток фінансового середовища характеризується процесами емітування та освоєння нових інноваційних фінансових інструментів та їх похідних або об'єднання. Такі процеси покликані забезпечувати основну їх функцію управління фінансовими потоками та ризиками, зменшуючи часові та трансакційні витрати.

Проте, через їх інноваційність та новітню практику можуть виникати нові мутуючі ризики, характерними ознаками яких є їх генерація та концентрація на фінансовому ринку.

Трансформаційні та інтеграційні процеси, які відбуваються на фінансовому ринку України, передбачають розвиток фінансового інструментарію та використання найкращих світових надбань у сфері фінансової інноваційної діяльності [3].

Для України впровадження інноваційних фінансових інструментів є важливим, адже для того щоб фондовий ринок виконував своє головне завдання- це акумулювання фінансових ресурсів та їх перерозподіл, потрібно забезпечити його ефективність, впровадити заходи щодо його контролю та розширити перелік наявних на сьогодні в обігу цінних паперів [1].

Фінансова інновація – це нові фінансові інструменти та фінансові технології. Інноваційна складова фінансового інструменту полягає у виконанні двох основних умов: необхідної та достатньої. Необхідною умовою є модифікація базового активу як основоположного інструменту фінансового інжинірингу [3].

Модифікація полягає у:

- гібридності базових активів;
- структурованості базових активів;
- представленні базових активів як реальних активів на противагу фінансовим зобов'язанням [6, с. 35].

Важливою умовою інноваційності є усунення спекулятивної діяльності. Для фінансових інструментів характерним є отримання великого прибутку. Якщо країна зможе усунити спекулятивний елемент, тоді фінансові інструменти зможуть управляти ризиками в економіці і отримувати помірні прибутки в довгострокових проектах, як один з механізмів подолання кризових явищ в країні. Отже, Україна ще не достатньо використовує зарубіжний досвід в сфері фінансових інструментів.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>